

***SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
„MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2019 R.”
ZA 2019 ROK***

Opracował:

Pełnomocnik Prezydenta ds. Profilaktyki Uzależnień

przy udziale:

- Działu Zdrowia i Polityki Społecznej w Biurze Edukacji, Sportu i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Zduńska Wola,
- Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli.

Akceptacja

PREZYDENT MIASTA
Konrad Pokora

Zduńska Wola, kwiecień 2020 r.

I. WSTĘP

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 r., zwany dalej „Programem”, przyjęty uchwałą nr IV/60/18 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie *Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 r.*, stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych gminy w zakresie profilaktyki uzależnień oraz ograniczenia szkód społecznych i zdrowotnych wywołanych przez spożywanie i nadużywanie alkoholu.

Program określa zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277) dotyczące prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.

Program, obok zadań wskazanych w art. 4¹ powołanej ustawy, określa zadania własne gminy w obszarze profilaktyki, pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej zapisane w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852, 1655 i 1818 oraz z 2020 r. poz. 322) oraz działania w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218).

Program wpisuje się w cele i zadania ujęte w:

- „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2010-2020” przyjętej uchwałą nr XLIV/423/09 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 21 grudnia 2009 r.,
- gminnym systemie przeciwdziałania przemocy, który realizowany jest w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2010-2020, przyjętego uchwałą nr XLIV/424/09 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 21 grudnia 2009 r.,
- Miejskim Programie Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017-2020 dla Miasta Zduńska Wola, przyjętym uchwałą nr XXXII/266/16 z dnia 29 grudnia 2016 r.,
- ustawie z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. 2019 r. poz. 2365 oraz z 2020 r. poz. 322),
- rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492).

II. SZCZEGÓŁOWY SPOSÓB REALIZACJI ZADAŃ UJĘTYCH W PROGRAMIE

Zadanie nr 1

„Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych.”

Badania epidemiologiczne w Polsce pozwalają szacować liczbę osób uzależnionych od alkoholu na około 600 tysięcy, zaś osób pijących alkohol szkodliwie – na około 2,5 mln. Uzależnienie od alkoholu jest zaburzeniem psychicznym i zaburzeniem zachowania, które w Polsce diagnozuje się na podstawie Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych – Rewizja 10 (ICD 10).

Badania CBOS dla roku 2015 pokazują, że napoje alkoholowe ogółem spożywa 89,7% badanych, abstynencję zaś deklaruje nieco ponad 10%. Według statystyk nieco ponad 3% badanych spożywa napoje alkoholowe codziennie. Najwięcej, bo ponad 18% badanych, pije średnio 2-3 razy w miesiącu. Respondenci deklarują, że spożywają napoje alkoholowe przez średnio 52 dni w roku,

co prowadzi do twierdzenia, że przeciętny konsument pije co 7 dni, tj. raz w tygodniu.

Polacy piją dużo, często przekraczając tzw. „próg trzeźwości”, a przy tym piją coraz młodszy ludź. Nowy styl życia, otwarcie granic, wymienialność towarów i usług spowodowały gwałtowny wzrost popytu na różnego rodzaju substancje psychoaktywne, w tym na alkohol. Niestety spożywanie alkoholu niesie za sobą daleko idące szkody. Należy tu wspomnieć choćby o zdrowotnej degradacji pijących (alkohol uważany jest za jeden z ważniejszych czynników zwiększających ryzyko przedwczesnego zgonu, szczególnie wśród mężczyzn). Powoduje on także szkody ekonomiczne oraz społeczne, takie jak: wypadki drogowe, przemoc, przestępstwa, czy rozpad rodziny.

Podstawowym zadaniem gminy jest zapewnienie dostępności do terapii uzależnionym od alkoholu i współuzależnionym mieszkańcom gminy. Dostępność profesjonalnej terapii warunkuje skuteczność innych działań podejmowanych na rzecz osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin.

Na mocy art. 21 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi bezpłatne leczenie osób uzależnionych od alkoholu odbywa się w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju świadczenia stacjonarne i całodobowe oraz ambulatoryjne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 295).

Podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia indywidualna i grupowa. Leczenie medyczne ma wymiar wspomagający psychoterapię i nakierowane jest na usuwanie powikłań spowodowanych szkodliwym używaniem alkoholu (w tym leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych), farmakologiczne wsparcie oddziaływań psychoterapeutycznych oraz leczenie współwystępujących zaburzeń.

Realizacja zadania gminy w zakresie zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, w tym dzieci i młodzieży, osób współuzależnionych i członków ich rodzin w 2019 r. miała formę:

- 1) zapewnienia rehabilitacji i terapii w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą;
- 2) dofinansowania działalności podmiotów pożytku publicznego, w tym stowarzyszeń abstynenckich realizujących działania na rzecz utrzymywania abstynencji i krzewienia idei trzeźwości oraz profilaktyczno-rehabilitacyjne;
- 3) motywowania przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli do podjęcia terapii i leczenia odwykowego, kierowania do poradni, lekarza biegłego sądowego lub do sądu o zastosowanie obowiązku leczenia;
- 4) prowadzenia działalności informacyjnej na rzecz mieszkańców miasta w zakresie możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej w placówkach realizujących zadania w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, współpraca w tym zakresie z mediami.

Współpraca z podmiotami prowadzącymi działalność leczniczą w zakresie prowadzenia rehabilitacji i terapii na rzecz osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin opierała się na finansowaniu ze środków publicznych pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zadania poprzez:

- 1) zakup usług zdrowotnych świadczonych przez Poradnię Leczenia Uzależnień przy Zduńskowolskim Szpitalu Powiatowym sp. z o.o. w Zduńskiej Woli, poza kontraktem z NFZ, w zakresie:
  - a) realizacji ponadpodstawowych programów psychoterapii dla osób uzależnionych

- i współuzależnionych od alkoholu poprzez prowadzenie zajęć terapeutycznych,
- b) prowadzenia psychoterapii i psychoedukacji grupowej oraz indywidualnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych, niefinansowanej przez NFZ, oraz monitorowanie procesu leczenia,
  - c) prowadzenia grup wsparcia dla pacjentów, którzy ukończyli cykl leczenia w ramach NFZ i wymagają wsparcia w rozwiązywaniu bieżących trudności oraz motywacji do dalszego trzeźwienia,
  - d) prowadzenia sesji warsztatowych dla pacjentów uzależnionych, którzy ukończyli podstawowy etap leczenia, rozpoznali własne uzależnienia i pozytywnie przebiega u nich proces akceptacji,
  - e) prowadzenia sesji rodzinnych dla osób uzależnionych i ich rodzin celem poprawy zaburzonych relacji rodzinnych związanych z podjętą i kontynuowaną terapią;
- 2) udzielenie dotacji celowej Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zduńskiej Woli na realizację zadań, niefinansowanych przez NFZ, w zakresie świadczenia pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej oraz prowadzenia działań interwencyjno-zapobiegawczych skierowanych do osób uzależnionych od alkoholu oraz stale lub okresowo używających w celach innych niż medyczne środki odurzające, substancje psychotropowe, środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne, w formie terapii indywidualnej, rodzinnej, terapii długoterminowej, konsultacji oraz mediacji.

W ramach umowy zawartej ze Zduńskowolskim Szpitalem Powiatowym sp. z o.o. w Zduńskiej Woli świadczone są usługi medyczne przez Poradnię Leczenia Uzależnień, w ramach których w okresie sprawozdawczym zrealizowano następujące działania:

- 1) przeprowadzono 12 sesji warsztatowych dla 74 pacjentów uzależnionych będących w I etapie leczenia, którzy zakończyli cykl leczenia w ramach NFZ;
- 2) przeprowadzono 12 sesji warsztatowych dla 147 pacjentów uzależnionych będących w III etapie leczenia;
- 3) przeprowadzono 12 sesji grupy wsparcia dla 208 osób uzależnionych, którzy wymagali wsparcia w rozwiązywaniu bieżących trudności oraz motywowania do dalszego trzeźwienia;
- 4) przeprowadzono 12 sesji warsztatowych dla 61 osób uzależnionych i współuzależnionych;
- 5) przeprowadzono 144 sesji rodzinnych dla 288 osób uzależnionych i ich rodzin celem poprawy zaburzonych relacji rodzinnych, związanych z podjętą i kontynuowaną terapią;
- 6) udzielono 240 konsultacji terapeutycznych 240 osobom uzależnionym i ich rodzinom.

Powyższe zadania wykonywali certyfikowani specjaliści psychoterapii uzależnień.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli systematycznie współpracowała z Poradnią Leczenia Uzależnień w zakresie kierowania osób uzależnionych na leczenie.

Drugim podmiotem leczniczym udzielającym pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej oraz podejmującym działania interwencyjno-zapobiegawcze wobec osób uzależnionych od alkoholu oraz stale lub okresowo używających w celach innych niż medyczne środki odurzające, substancje psychotropowe, środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne, osób współuzależnionych, eksperymentujących i członków ich rodzin był Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zduńskiej Woli z siedzibą przy ul. Szadkowskiej 2.

Zgodnie z umową przedmiotowe zadania realizowane były w ramach Poradni Leczenia i Terapii Uzależnień. Miasto finansowało zadania z budżetu Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 r.. Dane statystyczne dotyczące udzielonej pomocy osobom, w szczególności

uzależnionym od alkoholu, w okresie sprawozdawczym przedstawiają się następująco:

1) terapeuta uzależnień w trakcie certyfikacji, psycholog objął pomocą 61 osób, w tym:

- 46 osób pełnoletnich uzależnionych od alkoholu,
- 4 osoby pełnoletnie współuzależnione od alkoholu,
- 4 osoby z rodziny osoby uzależnionej od alkoholu,
- 2 osoby niepełnoletnie zagrożone uzależnieniem od mediów (Internet, telefon),
- 2 osoby z rodziny osoby uzależnionej od mediów- rodzice.

Liczba udzielonych wizyt, porad i konsultacji – 180, w tym:

- liczba wizyt osób pełnoletnich uzależnionych od alkoholu – 153,
- liczba wizyt osób współuzależnionych od alkoholu - 7,
- liczba wizyt osób niepełnoletnich z rodzin z problemem alkoholowym – 4,
- liczba wizyt osób niepełnoletnich zagrożonych uzależnieniem od mediów – 6,
- liczba wizyt rodziców dzieci niepełnoletnich zagrożonych uzależnieniem od mediów – 4,
- liczba wizyt osób bliskich z rodziny osoby uzależnionej od alkoholu – 4;

2) psycholog objął pomocą psychologiczną 73 osoby, w tym:

- 56 osób pełnoletnich uzależnionych od alkoholu,
- 8 osób pełnoletnich współuzależnionych od alkoholu,
- 7 osób pełnoletnich zagrożonych uzależnieniem od alkoholu,
- 1 osoba uzależniona od narkotyków lub dopalaczy i alkoholu jednocześnie.

Psycholog udzielił 211 porad/konsultacji, w tym:

- 149 wizyt osób pełnoletnich uzależnionych od alkoholu,
- 35 wizyt osób pełnoletnich współuzależnionych od alkoholu,
- 19 wizyt osób pełnoletnich zagrożonych uzależnieniem od alkoholu,
- 8 wizyt osób pełnoletnich uzależnionych od narkotyków lub dopalaczy i alkoholu jednocześnie;

3) pedagog resocjalizacyjny, instruktor działań profilaktycznych i prewencyjnych objął pomocą 126 osób, w tym:

- 25 osób pełnoletnich uzależnionych od alkoholu,
- 2 osoby pełnoletnie współuzależnione od alkoholu,
- 37 osób pełnoletnich zagrożonych uzależnieniem od alkoholu,
- 36 osób niepełnoletnich zagrożonych uzależnieniem, eksperymentujących z alkoholem.

Liczba udzielonych wizyt, porad i konsultacji – 382, w tym:

- 125 wizyt osób pełnoletnich uzależnionych od alkoholu,
- 4 wizyty osób pełnoletnich współuzależnionych od alkoholu,
- 86 wizyt osób pełnoletnich zagrożonych uzależnieniem od alkoholu,
- 55 wizyt osób niepełnoletnich zagrożonych, eksperymentujących z alkoholem;

4) specjalista terapii uzależnień udzielił pomocy 103 osobom, w tym:

- 64 osobom pełnoletnim uzależnionym od alkoholu,
- 17 osobom pełnoletnim współuzależnionym od alkoholu,
- 3 osobom pełnoletnim zagrożonym uzależnieniem od alkoholu,
- 6 osobom pełnoletnim uzależnionym od narkotyków lub dopalaczy i alkoholu jednocześnie.

Ogólna liczba wizyt, porad i konsultacji – 430, w tym:

- liczba wizyt osób pełnoletnich uzależnionych od alkoholu – 273,
- liczba wizyt osób pełnoletnich współuzależnionych od alkoholu – 86,

- liczba wizyt osób pełnoletnich zagrożonych uzależnieniem od alkoholu – 13;
- 5) lekarz psychiatra zrealizował 11 dyżurów.

Zadania samorządu gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom realizowały we współpracy z Miastem Zduńska Wola 3 podmioty pożytku publicznego tj. Fundacja „Przystań z nami”, Stowarzyszenie Abstynentów Klubu „Wola” i Stowarzyszenie Abstynentów Klub Wzajemnej Pomocy „Rzemieślnik”. W ramach współdziałania ww. podmioty otrzymały ze środków Programu dotacje celowe w łącznej kwocie 165 458,00 zł, w tym:

- Fundacja „Przystań z nami” na prowadzenie działań edukacyjnych, terapeutyczno-szkoleniowych i psychologicznych na rzecz osób uzależnionych i członków ich rodzin, w tym dzieci i młodzieży (125 000,00 zł),
- stowarzyszenia abstynenckie – na prowadzenie działalności służącej utrzymywaniu abstynencji i krzewieniu idei trzeźwości oraz na prowadzenie zajęć profilaktyczno-rehabilitacyjnych na rzecz osób uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych i członków ich rodzin (40 458,00 zł).

Fundacja „Przystań z nami” w ramach otrzymanej dotacji udzieliła pomocy w następujących formach:

- 1) wsparcie indywidualne oraz grupowe, tworzenie środowiska samopomocowego – 30 osób miesięcznie;
- 2) wsparcie współuzależnionych poprzez prowadzenie klubu DDA – 35 osób miesięcznie;
- 3) wsparcie terapeutyczne osób bezdomnych przebywających w schronisku dla osób bezdomnych w Henrykowie – 22 spotkania miesięcznie;
- 4) wsparcie grupowe w formie warsztatów – 27 osób miesięcznie;
- 5) wsparcie terapeutyczne za pośrednictwem platformy internetowej i internetowej grupy wsparcia – 50 osób miesięcznie.

Realizacja Programu w zakresie zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych odbywała się także poprzez działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli. Członkowie Komisji, na mocy ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, wykonują czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Procedurę taką wdraża się na podstawie art. 24 powołanej ustawy cyt. *„Osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, kieruje się na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego”*. W ramach działań wynikających z instytucji prawnej zobowiązania do leczenia, do zadań Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli należy:

- 1) przyjęcie zgłoszenia o naruszeniu art. 24 powołanej ustawy;
- 2) wezwanie osoby, której dotyczy zgłoszenie i pouczenie jej o możliwości poddania się leczeniu odwykowemu w stacjonarnym lub niestacjonarnym zakładzie lecznictwa odwykowego;
- 3) w przypadku odmowy dobrowolnego poddania się leczeniu przez osobę nadużywającą alkoholu, gdy wstępne czynności przeprowadzone w sprawie uzasadniają kontynuowanie postępowania, skierowanie na badanie przez biegłego sądowego celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego;

- 4) złożenie wniosku o wszczęcie postępowania do sądu rejonowego właściwego wg miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której postępowanie dotyczy, w celu zastosowania obowiązku poddania się leczeniu.

W 2019 roku Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbyła 14 spotkań, w tym 12 spotkań Zespół ds. orzekania i motywowania do leczenia.

Do Zespołu ds. orzekania i motywowania do leczenia ogółem wpłynęło 68 wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku leczenia odwykowego wobec osób nadużywających alkoholu od następujących wnioskodawców:

- Komendy Powiatowej Policji w Zduńskiej Woli – 9,
- członków rodzin – 36,
- opiekuna prawnego – 1,
- kuratorów sądowych – 8,
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej w Zduńskiej Woli – 14.

W wyniku analizy zgromadzonej dokumentacji i przeprowadzonych postępowań Komisja podjęła działania w sprawach:

- uzyskania bądź aktualizacji informacji środowiskowych Komendy Powiatowej Policji – 58,
- zaproszenia na rozmowę z Komisją – 64,
- skierowania na badanie psychiatryczno-psychologiczne w przedmiocie uzależnienia od alkoholu – 46,
- zmotywowania do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego – 30,
- sprawdzenia czy podjęto leczenie lub terapię – 30,
- wystosowania do Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli wniosków o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego – 38,
- zawieszenia postępowania – 12,
- kontynuacji spraw – 23,
- prowadzenia rozmów z osobami uzależnionymi i ich rodzinami, wydania skierowań do terapeutów i psychologów w zakresie uzależnienia od alkoholu.

Dla zapewnienia skuteczności działań wskazanych w zadaniu „Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych” prowadzona była działalność informacyjna na rzecz mieszkańców miasta w zakresie możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej w podmiotach realizujących zadania w przedmiocie rozwiązywania problemów uzależnień, przemocy w rodzinie. Informacje te zamieszczone były na tablicach informacyjnych i stronach internetowych:

- Miasta Zduńska Wola - <http://www.zdunskawola.pl/pl/menu-sprawy-spoleczne/pomoc-spoleczna/uzaleznienia-i-poradnictwo>
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej w Zduńskiej Woli - http://www.mopscos.pl/strona.przemoc_punkt,
- Samodzielnego Publicznego Zakładu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zduńskiej Woli - <http://www.spzpoz-zdunskawola.pl/przych.php>.

Na stornie internetowej Miasta Zduńska Wola (http://www.mopscos.pl/strona.przemoc_punkt) opublikowany był wykaz placówek udzielających pomocy w województwie łódzkim w zakresie: tymczasowego schronienia, specjalistycznego poradnictwa, pomocy psychologiczno-terapeutycznej i korekcyjno-edukacyjnej dla osób stosujących przemoc w rodzinie, pomocy osobom i rodzinom

dotkniętym przemocą w rodzinie.

Ponadto tut. Organ współpracował z lokalnymi mediami.

Zadanie nr 2

„Udzielanie rodzinom, w których występuje problem uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.”

Nadużywanie alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny powoduje destabilizację funkcjonowania całego systemu rodzinnego, rodzi poważne problemy, jest przyczyną cierpienia dorosłych i dzieci.

Osoby żyjące w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym (uzależnienie lub nadużywanie alkoholu przez jednego lub oboje rodziców) są w stanie chronicznego napięcia i stresu, doświadczają wielu traumatycznych wydarzeń związanych z chaosem i awanturami w domu, a także niewypełnianiem ról rodzicielskich przez uzależnionych bądź współuzależnionych rodziców. Brak bezpieczeństwa emocjonalnego i fizycznego powoduje określone zaburzenia emocjonalne i psychiczne. Udzielanie pomocy osobom z rodzin z problemem alkoholowym oraz osobom z problemem alkoholowym i współuzależnionym jest jednym z priorytetowych zadań podejmowanych w ramach realizacji Programu przez Punkt ds. Przemocy w Rodzinie oraz 2 placówki wsparcia dziennego prowadzone w formie świetlic środowiskowych.

Realizację zadania nr 2 zapewniały:

- 1) Punkt ds. Przemocy w Rodzinie działający w strukturze organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej w Zduńskiej Woli;
- 2) Zespół Interdyscyplinarny powołany ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, działający w ramach struktury organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej w Zduńskiej Woli;
- 3) dwie placówki wsparcia dziennego prowadzone w formie świetlic środowiskowych tj.:
  - Świetlica Środowiskowa „Trampolina” prowadzona przez Zgromadzenie Zakonne Małe Dzieło Boskiej Opatrzności „Orioniści”,
  - Świetlica środowiskowa *Zduńskowolskie Centrum Integracji*, działająca w strukturze organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej w Zduńskiej Woli.

Zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizował Punkt ds. Przemocy w Rodzinie, którego działalność w całości finansowana jest ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Zakres pomocy Punktu miał charakter wieloobszarowy i obejmował w szczególności działania polegające na udzielaniu pomocy psychologicznej, socjalnej i prawnej ofiarom przemocy, wspieraniu pokrzywdzonych, edukacji pokrzywdzonych i sprawców, podejmowaniu interwencji na rzecz ofiar przemocy, pomocy osobom z problemem alkoholowym i współuzależnionym, udzielaniu porad indywidualnych, prowadzeniu działań mediacyjnych, prowadzeniu terapii małżeńskiej, udzielaniu wsparcia w rozwiązywaniu kryzysów rodzinnych. Istotnym elementem działań Punktu było także udzielanie wsparcia rodzinom w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych.

W 2019 roku z pomocy psychologicznej obejmującej m. in. wsparcie w działaniu, edukację, czyli poszerzanie wiedzy o zjawisku przemocy, terapię, pomoc psychologiczną w zakresie problemów związanych z przemocą w rodzinie i innymi problemami rodzinnymi, skorzystało 159 osób, natomiast

liczba osób przyjętych ogółem wyniosła 427. Dwóch psychologów udzieliło łącznie 363 porady, w tym w związku z przemocą w rodzinie – 132.

Dwóch psychologów zatrudnionych w Punkcie ds. Przemocy w Rodzinie odbyło łącznie 58 spotkań z dziećmi, młodzieżą i ich rodzinami, przedstawicielami instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie, w tym z związku z przemocą w rodzinie – 23. W ramach współpracy z przedstawicielami instytucji i organizacji m. in. pracownikami socjalnymi, kuratorami, dzielnicowymi i innymi psychologami odbyli 64 spotkania, w tym w związku z przemocą w rodzinie – 42. W ramach pracy psychologów:

- prowadzili grupę wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie – 8 uczestników/5 spotkań,
- prowadzili grupę wsparcia dla matek w ramach projektu pt. „Aktywna mama” – 9 uczestniczek/2 spotkania,
- prowadzili warsztaty dla matek w ramach projektu pt. „Wspólnymi siłami” – 10 uczestniczek/6 spotkań,
- wzięli udział w spotkaniu Zespołu ds. Okresowej Oceny Dziecka w Świetlicy środowiskowej *Zduńskowolskie Centrum Integracji*,
- udzielali pomocy psychologicznej w zakresie profilaktyki uzależnień, przemocy i innych problemów dzieci, młodzieży oraz ich rodzin – 120 spotkań, w tym w związku z przemocą w rodzinie – 65,
- odbyli 63 indywidualne spotkania z osobami doświadczającymi przemocy, mające na celu wsparcie w podejmowanych działaniach.

W ramach poradnictwa prawnego przyjęto ogółem 245 osób, którym prawnik udzielił 245 porad w sprawach rozwodowych, separacji prawnej, alimentów, przemocy w rodzinie, w tym w związku z przemocą w rodzinie - 201. Prawnik objął pomocą 116 osób. Liczba osób korzystających ze wsparcia w związku z przemocą w rodzinie wyniosła 90. Prawnik współpracował z przedstawicielami instytucji i organizacji m. in. pracownikami socjalnymi, kuratorami, dzielnicowymi i innymi podczas 22 spotkań, w tym w związku z przemocą w rodzinie – 10 spotkań.

Działania interwencyjno-wspierające mają charakter wieloaspektowej pomocy socjalnej ukierunkowanej na zdiagnozowanie problemów rodziny i dobór odpowiednich form pomocy umożliwiających przezwycięzenie trudnej sytuacji życiowej. Zakres pomocy socjalnej udzielanej przez 2 pracowników socjalnych obejmował: zabezpieczenie miejsca noclegowego, indywidualny kontakt z osobami potrzebującymi pomocy, udzielanie wszechstronnej informacji o możliwości uzyskania pomocy, wsparcie w załatwianiu spraw urzędowych i innych bytowych, prowadzenie rozmów z osobami uzależnionymi motywującymi je do leczenia. Pracownicy socjalni podjęli następujące działania:

- udzielili pomocy łącznie 276 osobom,
- udzielili 307 osobom pomocy socjalnej, w tym w związku z przemocą w rodzinie – 105,
- w 279 przypadkach objęli wsparciem i edukacją pokrzywdzonych, w tym w związku z przemocą w rodzinie – 105,
- w 21 przypadkach współpracowali z przedstawicielami instytucji i organizacji, w tym w związku z przemocą w rodzinie – 21,
- współpracowali z Zespołem Interdyscyplinarnym w 4 przypadkach,
- współpracowali z psychologiem w zakresie organizacji grupy wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,

- przeprowadzili 68 konsultacji ze specjalistami Punktu i pracownikami socjalnymi MOPSCOS dotyczących osób korzystających ze wsparcia,
- uczestniczyli w spotkaniu informacyjnym dla nauczycieli Szkoły Podstawowej Nr 2 w Zduńskiej Woli podczas którego omówiono procedurę „Niebieskie Karty” i poinformowano o działalności Punktu.

Specjalista ds. relacji interpersonalnych i profilaktyki uzależnień, mediator w okresie sprawozdawczym:

- przyjął 127 osób i udzielił pomocy łącznie 42 osobom,
- przeprowadził 38 rodzinnych integracji i terapii małżeńskich,
- udzielił pomocy 2 uczniom w radzeniu sobie ze stresem, w tym w związku z przemocą w rodzinie – 2,
- udzielił 21 porad indywidualnych,
- współpracował z przedstawicielami instytucji i organizacji w ramach 7 spotkań, w tym w związku z przemocą w rodzinie – 7.

Specjalista ds. uzależnień w okresie sprawozdawczym:

- przyjął 262 osoby, udzielił pomocy 66 osobom,
- zrealizował 262 oddziaływania terapeutyczne, w tym w związku z przemocą w rodzinie – 40,
- prowadził edukację na temat choroby alkoholowej osób uzależnionych oraz ich rodzin na rzecz 262 osób, w tym w związku z przemocą w rodzinie – 40,
- przeprowadził 210 spotkań z zakresu ćwiczenia zachowań abstynenckich, w tym w związku z przemocą w rodzinie – 20,
- współpracował z przedstawicielami instytucji i organizacji m. in. pracownikami socjalnymi, kuratorami, dzielnicowymi i innymi – 12 spotkań, w tym w związku z przemocą w rodzinie – 7.

W ramach działalności Punktu ds. Przemocy w Rodzinie:

- 1) prowadzono grupę wsparcia dla 8 osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- 2) prowadzono grupę wsparcia dla 9 matek w ramach projektu pt. „Aktywna mama”;
- 3) prowadzono warsztaty dla 10 matek w ramach projektu pt. „Wspólnymi siłami”;
- 4) zorganizowano konferencję pt. „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie - działania praktyczne, aspekty prawne, psychologiczne i profilaktyka”, w ramach której odbyły się wykłady i panel dyskusyjny pt. „Gdzie jesteśmy po 14 latach funkcjonowania ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie? Instytucjonalne i pozainstytucjonalne wsparcie osób zagrożonych lub doświadczających przemocy domowej”, z udziałem ekspertów i przedstawicieli instytucji zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Konferencja skierowana była do przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, policji, kuratorów sądowych, prokuratury, oświaty (w szczególności do uczniów szkół ponadpodstawowych), służby zdrowia i innych jednostek zaangażowanych w problematykę profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Dzieci pochodzące z grup ryzyka lub rodzin, w których występuje problem uzależnień czy przemocy, zostały objęte oddziaływaniami opiekuńczo-wychowawczymi w 2 placówkach wsparcia dziennego prowadzonymi w formie świetlic środowiskowych przez:

- Zgromadzenie Zakonne Małe Dzieło Boskiej Opatrzności „Orioniści” - Świetlica Środowiskowa

„Trampolina”,

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej w Zduńskiej Woli - Świetlica środowiskowa Zduńskowolskie Centrum Integracji.

Głównym celem działań realizowanych przez świetlice środowiskowe było m. in. zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych po zajęciach szkolnych, realizacja zadań wspomagających rodzinę w sprawowaniu jej podstawowych funkcji związanych z opieką i wychowaniem, pomoc w nauce, propagowanie zdrowego stylu życia oraz praca z rodziną dziecka.

Dzieci i młodzież w świetlicach środowiskowych miały zapewnione dożywianie. W zajęciach brało udział 60 dzieci.

Mieszkańcy miasta Zduńska Wola dotknięci problemem uzależnień, przemocy byli informowani o możliwości uzyskania wsparcia i pomocy za pomocą różnorodnych kanałów komunikacji tj. poprzez stronę internetową Miasta Zduńska Wola, stronę internetową Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej w Zduńskiej Woli, lokalne media - prasę, radio, oraz w sposób bezpośredni m. in. przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej, policję, Straż Miejską, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników właściwej komórki organizacyjnej Urzędu Miasta, pedagogów i psychologów szkolnych.

Zadanie nr 3

„Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych, realizacja pozalekcyjnych programów opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych w placówkach wsparcia dziennego, realizacja zadań z zakresu profilaktyki wczesnodziecięcej.”

Miasto Zduńska Wola w roku sprawozdawczym inicjowało i realizowało działania w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w różnych formach. Działania profilaktyczne adresowane były głównie do dzieci i młodzieży, nauczycieli. W roku sprawozdawczym, w ramach Programu, zrealizowano profilaktyczne działania edukacyjne i informacyjne w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy we wszystkich szkołach podstawowych w formie warsztatów, szkoleń. Wśród zorganizowanych i sfinansowanych działań należy wymienić w szczególności:

- 1) 12 całodziennych zajęć profilaktycznych w formie warsztatów z realizacji autorskiego programu profilaktycznego „Alkohol – agresja w realu, przemoc w wirtualu”, skierowanego do uczniów 9 szkół podstawowych z terenu Miasta Zduńska Wola. W warsztatach wzięło udział 1 485 uczniów.

Program poruszał tematykę najczęściej używanych substancji psychoaktywnych takich jak alkohol, nikotyna, amfetamina, marihuana oraz problem cyberprzemocy, uzależnienia od telefonu i Internetu. Celem programu było uświadomienie młodemu człowiekowi skutków używania substancji psychoaktywnych. Głównym elementem programu profilaktycznego był dynamiczny, bezpośredni przekaz doświadczalny przy użyciu specjalistycznego sprzętu, ukazujący, iż nawet najmniejsza ilość alkoholu czy innego środka psychoaktywnego może człowieka zabić, a jego działanie powoduje zachowania niebezpieczne i nieprzewidywalne.

Zadanie zostało sfinansowane w 40% z Programu oraz w 60% z Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii;

- 2) 35 dwugodzinnych zajęć profilaktycznych w formie warsztatowej w ramach programu profilaktycznego „Spójrz inaczej”, rekomendowanego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Ośrodek Rozwoju Edukacji, skierowanego do uczniów szkół podstawowych z terenu Miasta Zduńska Wola (Szkoly Podstawowe Nr: 2, 6, 7, 11, 13):
  - a) Spójrz inaczej dla klas 1-3 – 426 uczniów i 92 rodziców,
  - b) Spójrz inaczej dla klas 4-6 – 771 uczniów i 120 rodziców.

Celem programu jest uczenie lepszego rozumienia siebie i innych, rozpoznawania i zaspokajania własnych potrzeb i wyrażania emocji w konstruktywny sposób, lepszego radzenia sobie z różnymi problemami, umiejętności dobrego współżycia z innymi i znajdowania oparcia w trudnych sytuacjach tak, aby w przyszłości nie sięgać w tym celu po środki uzależniające.

Zadanie zostało sfinansowane w 32% z Programu oraz w 68% z Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii;

- 3) 7 dwugodzinnych zajęć profilaktycznych w formie warsztatowej w ramach programu profilaktycznego „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”, przygotowanego z inicjatywy Ministerstwa Zdrowia oraz Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Jest to instrument profilaktyki uniwersalnej bazujący na metodach aktywizujących, adresowany do młodzieży szkolnej w wieku 15-18 lat. Warsztatami objęto 149 uczniów klas siódmych i ósmych szkół podstawowych z terenu miasta Zduńska Wola (Szkoly Podstawowe Nr: 9, 10, 11). Celem programu jest dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich używania, a w konsekwencji zwiększenie ostrożności i zmniejszenie otwartości na kontakty z tymi produktami. Program porusza również tematykę najczęściej używanych substancji psychoaktywnych takich jak alkohol, nikotyna, amfetamina, marihuana.

Zadanie zostało sfinansowane w 32% z Programu oraz w 68% z Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii;

- 4) Realizacja programu „Przyjaciele Zippiego” rekomendowanego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. „Przyjaciele Zippiego” to międzynarodowy program promocji zdrowia psychicznego, który kształtuje i rozwija umiejętności psychospołeczne u małych dzieci w wieku 5-8 lat. Uczy różnych sposobów radzenia sobie z trudnościami i wykorzystywania nabytych umiejętności w codziennym życiu oraz doskonali relacje dzieci z innymi ludźmi. Nie koncentruje się on na dzieciach z konkretnymi problemami czy trudnościami, ale promuje zdrowie emocjonalne wszystkich małych dzieci. Fundamentem Programu jest nauczenie małych dzieci radzenia sobie z problemami i trudnościami, dzięki czemu będą lepiej funkcjonować w młodości i w życiu dorosłym, korzystając z tych umiejętności.
Program realizowany był w 5 szkołach podstawowych (Szkoly Podstawowe Nr: 6, 9, 10, 11 i 13) i 2 przedszkolach publicznych (Publiczne Przedszkola Nr 4 i 10). Objęto nim łącznie 224 uczniów i przedszkolaków oraz 224 rodziców.

W ramach zadania organizowane były przez Miasto następujące szkolenia:

- 1) 6 szkoleń z programu rekomendowanego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Instytut Psychiatrii i Neurologii „Szkolna Interwencja Profilaktyczna”, adresowanego do rad pedagogicznych szkół podstawowych (SP Nr 6 – 56 nauczycieli, SP Nr 9 – 25 nauczycieli, SP Nr 10 – 17 nauczycieli, SP Nr 11 – 24

nauczycieli, SP Nr 12 – 22 nauczycieli, SP Nr 13 – 28 nauczycieli). Program służy przygotowaniu nauczycieli do podejmowania działań wobec uczniów przejawiających okazjonalnie zachowania ryzykowne, szczególnie sięgających po substancje psychoaktywne lub przejawiających zachowania agresywne.

Zadanie zostało sfinansowane w 36,50% z Programu oraz w 63,50% z Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii;

- 2) szkolenie pt. „Rola i zadania pracowników oświaty w procedurze Niebieskiej Karty”, skierowanego do pedagogów szkolnych oraz członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Zduńskiej Woli. Szkolenie dotyczyło takich zagadnień jak: podstawy prawne dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie, realizacja procedury Niebieskiej Karty, zasady pracy z uczniem dotkniętym przemocą, organizacja pomocy dla ucznia dotkniętego przemocą, symptomy mogące świadczyć o stosowaniu wobec dziecka przemocy. Głównym celem szkolenia było zapoznanie z obowiązującymi aktami prawnymi regulującymi problematykę przemocy w rodzinie oraz zadaniami, kompetencjami i możliwościami interwencji szkoły w tym zakresie. Przedstawiciele oświaty są prawnie zobligowani do podejmowania określonych działań, które mają na celu udzielenie pomocy w sytuacji podejrzenia przemocy w rodzinie ucznia; w szkoleniu wzięło udział 18 osób.

Dla uczniów klas I-III i IV-VIII z zaburzeniami zachowania i zaburzeniami emocjonalnymi, pochodzących z rodzin niewydolnych wychowawczo, dysfunkcyjnych, z problemami uzależnień prowadzone były przez socjoterapeutę-psychologa w Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 1 w Zduńskiej Woli, w okresie styczeń-czerwiec i wrzesień-grudzień 2019 r., zajęcia profilaktyczne z elementami socjoterapii. Socjoterapeuta objął pomocą 25 uczniów i ich rodziców, odbył 33 godziny spotkań/konsultacji z rodzicami. Uczniowie uczyli się budowania wzajemnego zaufania i poczucia bezpieczeństwa, eliminowania zachowań agresywnych, współdziałania w grupie, rozwiązywania konfliktów bez stosowania agresji, wzmacniania więzi rodzinnych, wyrabiania postaw asertywnych, wypracowywania norm akceptowanych przez środowisko, wzmacniania poczucia własnej wartości, promowania zdrowego stylu życia, umiejętności komunikowania się, nawiązywania kontaktów z otoczeniem. Zajęcia socjoterapeutyczne prowadzone były w oparciu o programy profilaktyczne m. in. „W blasku wschodzącego słońca”, „Spójrz inaczej”, „Trening zastępowania agresji”, „Przyjaciele Zippiego”. „Gry i zabawy interaktywne”, „Gry i zabawy na dobry klimat w grupie”.

Bardzo istotną rolę w działaniach profilaktycznych stanowiło promowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież poprzez organizację działań sportowych i rekreacyjnych. W roku sprawozdawczym zrealizowano następujące działania:

- 1) zorganizowano VII Miejski Turniej Badmintona adresowany do uczniów szkół podstawowych w ramach działań profilaktyczno-edukacyjno-sportowych, w Szkole Podstawowej Nr 13; do rozgrywek przystąpiły 23 osoby (6 dziewcząt i 17 chłopców);
- 2) zorganizowano XVI edycję rozgrywek sportowych w piłce nożnej pn. „Liga Prezydencka piłki nożnej” z elementami profilaktyki uzależnień, w której wzięło udział 60 uczniów; rozgrywki sportowe odbyły się w okresie listopad – grudzień;
- 3) zorganizowano IV edycję rozgrywek sportowych pn. „Mała Liga Prezydencka piłki nożnej” z elementami profilaktyki uzależnień dla 40 uczniów klas I-III szkół podstawowych w okresie listopad – grudzień;
- 4) profilaktyczne półkolonie dla 120 dzieci i młodzieży w okresie wakacji, w Szkole Podstawowej

Nr 13 (2 turnusy); w programie półkolonii znalazły się m. in. zajęcia profilaktyczno-wychowawcze, sportowe, plastyczne, muzyczne, wycieczki, gry i zabawy integracyjne, zajęcia twórcze, konkursy.

Na realizację zadań określonych w zadaniu nr 3 Programu poniesione zostały wydatki na zakup:

- akcesoriów sportowych, artykułów spożywczych i medycznych na organizację wydarzeń sportowych (Liga Prezydencka, Turniej Badmintona),
- medali, statuetek, pucharów, nagród dla uczestników wydarzeń sportowych,
- kamizelek odblaskowych dla pieszych i rowerzystów, opasek odblaskowych, breloków odblaskowych dla przedszkolaków i uczniów szkół oraz mieszkańców miasta,
- materiałów dydaktycznych (zeszytów ćwiczeń i podręczników) do realizacji Programu „Przyjaciele Zippiego” oraz Programu Domowych Detektywów „Jaś i Małgosia na tropie”,
- artykułów na szkolenie,
- prenumeraty miesięcznika „Świat problemów”, „Gazety prawnej”.

W 2019 r. Miasto Zduńska Wola, po raz kolejny, w ramach prowadzonej działalności informacyjno-edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom skierowanej do dzieci, młodzieży i osób dorosłych, brało udział w kampaniach ogólnopolskich:

- „Przeciw pijanym kierowcom” (materiały edukacyjne tj. ulotki, broszury, plakaty przekazano do ośrodków nauki jazdy i Komendy Powiatowej Policji w Zduńskiej Woli),
- „Reaguj na przemoc”,
- „Postaw na rodzinę”,
- „Dopalacze - powiedz stop”.

Materiały edukacyjne (ulotki, broszury, plakaty) przekazano do placówek oświatowych, wspólnot lokalnych, placówek służby zdrowia, świetlic środowiskowych, Komendy Powiatowej Policji w Zduńskiej Woli, szkół nauki jazdy.

Zadanie nr 4

„Współpraca i wspomaganie działalności instytucji, organizacji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałaniu przemocy.”

W 2019 r. przy realizacji zadań Programu Miasto Zduńska Wola współpracowało z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, osobami fizycznymi i podmiotami leczniczymi w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym. W okresie sprawozdawczym Miasto wspomagało, głównie w formie finansowej, działalność tych podmiotów, tj.:

- 1) w ramach otwartego konkursu ofert przekazano na realizację zadania pn. *„Działalność samopomocowa na rzecz utrzymywania abstynencji i krzewienia idei trzeźwości oraz wspieranie zajęć profilaktyczno-rehabilitacyjnych na rzecz osób uzależnionych i członków ich rodzin”* dotacje celowe w łącznej wysokości 40 458,00 zł (w 2018 r. 40 827,00 zł, w 2017 r. 37 160,00 zł) Stowarzyszeniu Abstynentów Klubu „Wola” i Stowarzyszeniu Abstynentów Klub Wzajemnej Pomocy „Rzemieślnik”; w ramach otrzymanego wsparcia finansowego stowarzyszenia realizowały działania służące utrzymywaniu abstynencji, propagowaniu idei trzeźwości oraz profilaktyczno-rehabilitacyjne;

- 2) w ramach otwartego konkursu ofert przekazano na realizację zadania pn. *„Pomoc dziecku w środowisku lokalnym poprzez prowadzenie świetlic z programem profilaktycznym z zakresu uzależnień”* dotację celową w wysokości 73 000,00 zł (w 2018 r. 72 929,00 zł) Zgromadzeniu Zakonnemu Małe Dzieło Boskiej Opatrzności „Orioniści” prowadzącemu placówkę wsparcia dziennego w formie świetlicy środowiskowej pn. Świetlica Środowiskowa „Trampolina”.
Miasto finansowało również prowadzenie placówki wsparcia dziennego pn. „Świetlica środowiskowa Zduńskowolskie Centrum Integracji”. Ze środków Programu w 2019 r. przeznaczono około 106 000,00 zł na jej funkcjonowanie. Świetlica zapewniała opiekę dla 30 dzieci przez cały rok, z wyłączeniem świąt, od poniedziałku do piątku w godzinach 15.00 - 19.00.
Podmioty prowadzące działalność w formie świetlicy środowiskowej:
- realizowały zadania wspomagające rodzinę w sprawowaniu jej podstawowych funkcji związanych z opieką i wychowaniem,
  - realizowały zadania z zakresu profilaktyki uzależnień od alkoholu i środków psychoaktywnych, zdrowia w formie warsztatów, pogadanek, prelekcji, zajęć profilaktyczno-educacyjnych,
  - prowadziły zajęcia podejmujące zagadnienia agresji, samoakceptacji, współpracy w grupie,
  - prowadziły zajęcia komputerowe, plastyczne, kulinarne, sportowe, teatralne, kulturalne (kino, teatr), służące rozwijaniu zainteresowań,
  - organizowały wycieczki krajoznawcze, gry i zabawy,
  - wspierały podopiecznych w nauce, służyły pomocą w odrabianiu prac domowych,
  - organizowały uroczystości.
- 60 dzieci i młodzieży w świetlicach środowiskowych miało zapewnione dożywianie;
- 3) w ramach otwartego konkursu ofert przekazano na realizację zadania pn. *„Wspieranie działań edukacyjnych, terapeutyczno-szkoleniowych i psychologicznych na rzecz osób uzależnionych i członków ich rodzin, w tym dzieci i młodzieży”* dotację celową w wysokości 125 000,00 zł Fundacji „Przystań z nami” na realizację działań skierowanych do osób uzależnionych, współuzależnionych, potrzebujących wsparcia i pomocy, uczniów i nauczycieli szkół podstawowych. Fundacja „Przystań z nami” w ramach otrzymanej dotacji realizowała w 2019 r. następujące działania:
- a) wsparcie indywidualne oraz grupowe, tworzenie środowiska samopomocowego – 30 osób miesięcznie,
  - b) wsparcie współuzależnionych poprzez prowadzenie klubu DDA – 35 osób miesięcznie,
  - c) wsparcie terapeutyczne osób bezdomnych przebywających w schronisku dla osób bezdomnych w Henrykowie – 22 spotkania miesięcznie,
  - d) wsparcie terapeutyczne za pośrednictwem platformy internetowej i internetowej grupy wsparcia – 50 osób miesięcznie,
  - e) wsparcie grupowe w formie warsztatów – 27 osób miesięcznie,
  - f) doradztwo zawodowe – 30 osób miesięcznie,
  - g) otwarte wykłady z zakresu psychoedukacji – 22-25 osób miesięcznie,
  - h) szkolenie dla pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej w Zduńskiej Woli na temat budowania relacji z podopiecznymi;
- 4) w ramach otwartego konkursu ofert przekazano na realizację zadania pn. *„Wspieranie działań edukacyjnych, rekreacyjno-ruchowych, terapeutyczno-psychologicznych na rzecz osób borykających się z problemami wynikającymi ze złych nawyków żywieniowych oraz braku aktywności fizycznej”* dotację celową w wysokości 58 000,00 zł Fundacji „Przystań z nami” na realizację działań skierowanych do osób z zaburzeniami odżywiania, osób borykających się

z nadwagą, osób z zaburzeniami odżywiania o podłożu psychologicznym, osób uzależnionych i współuzależnionych. W ramach zadania:

- a) udzielano konsultacji dietetycznych 15 osobom miesięcznie,
  - b) prowadzono zajęcia ruchowe dla osób borykających się ze stresem – 10 osób miesięcznie,
  - c) udzielano wsparcia terapeutycznego 16 osobom miesięcznie,
  - d) udzielano wsparcia przy wykorzystaniu platformy internetowej i internetowej grupy wsparcia – 30 osób miesięcznie;
- 5) ze środków przedmiotowego Programu finansowana była pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna skierowana do osób uzależnionych od alkoholu, świadczona w Poradni Leczenia Uzależnień przy Zduńskowolskim Szpitalu Powiatowym sp. z o.o. w Zduńskiej Woli (53 917,68 zł);
- 6) z wpływów pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych finansowane było w całości funkcjonowanie Punktu ds. Przemocy w Rodzinie (57 557,19 zł). Pomoc psychospołeczną i prawną osobom uzależnionym i rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkomanii i przemocy świadczyli specjaliści zatrudnieni w Punkcie;
- 7) Miasto wsparło osoby realizujące zadania wynikające z Programu poprzez organizację i finansowanie następujących szkoleń:
- a) III etap programu szkoleniowego „supervizja kliniczna” terapeuty w trakcie certyfikacji zatrudnionego w Poradni Leczenia i Terapii Uzależnień w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zduńskiej Woli,
  - b) 6 szkoleń uprawniających do realizacji programu „Szkolna Interwencja Profilaktyczna”, adresowanego do rad pedagogicznych szkół podstawowych, w szkoleniach wzięło udział łącznie 172 nauczycieli,
  - c) szkolenie pt. „Rola i zadania pracowników oświaty w procedurze Niebieskiej Karty”, skierowanego do pedagogów szkolnych oraz członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Zduńskiej Woli; w szkoleniu wzięło udział 18 osób;
- 8) przekazano policji, w ramach kampanii ogólnopolskiej „Przeciw pijanym kierowcom”, materiały edukacyjne (ulotki, broszury), celem rozpowszechnienia w szkołach nauki jazdy, wśród kierowców pojazdów;
- 9) Miasto zakupiło kamizelki odblaskowe dla pieszych (w tym dzieci) i rowerzystów, breloki odblaskowe dla przedszkolaków i uczniów szkół oraz opaski odblaskowe dla mieszkańców miasta, które przekazało straży miejskiej i policji celem rozpowszechnienia;
- 10) pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej w Zduńskiej Woli uczestniczyli w akcji „Tydzień Pomocy Ofiarom Przestępstw” zorganizowanej przez Prokuraturę Rejonową w Zduńskiej Woli; celem akcji było propagowanie działań związanych z upowszechnianiem praw pokrzywdzonych i instytucji udzielających pomocy;
- 11) z wpływów pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej zorganizował konferencję pt. „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie - działania praktyczne, aspekty prawne, psychologiczne i profilaktyka”, w ramach, której odbyły się wykłady i panel dyskusyjny pt.: „Gdzie jesteśmy po 14 latach funkcjonowania ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie? Instytucjonalne i pozainstytucjonalne wsparcie osób zagrożonych lub doświadczających przemocy domowej”, z udziałem ekspertów i przedstawicieli instytucji zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Konferencja skierowana była do przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, policji, kuratorów sądowych, prokuratury, oświaty (w szczególności do uczniów szkół ponadpodstawowych), służby zdrowia i innych jednostek zaangażowanych bezpośrednio lub

pośrednio w tematykę profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadanie nr 5

„Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 (reklama i promocja napojów alkoholowych) ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.”

Realizacja zadania nr 5 Programu miała formę prowadzenia kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń przez członków Zespołu ds. kontroli Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli wspólnie ze Strażą Miejską. W wyniku kontroli nie stwierdzono naruszenia przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zadanie nr 6

„Zapewnienie działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, współpraca z Policją i Strażą Miejską.”

W okresie sprawozdawczym Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli odbyła 14 spotkań, w tym 12 posiedzeń Zespołu ds. orzekania i motywowania do leczenia, 12 posiedzeń Zespołu ds. kontroli. Zgodnie z zasadami finansowania pracy członków Komisji, określonymi w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 r., za udział w posiedzeniu Komisji i zespołów problemowych członkowie otrzymywali wynagrodzenie w formie miesięcznego ryczału brutto, bez względu na liczbę posiedzeń w miesiącu.

W ramach środków finansowych zaplanowanych w budżecie Miasta, stanowiących dochody z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, pokryto koszty sądowe i koszty związane z wydawaniem opinii przez biegłych sądowych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu tj.:

- za wydanie 42 opinii przez biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- za wniesienie 16 zaliczek do Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli na badanie przez biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- za wniesienie 38 wniosków do Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli o skierowanie na przymusowe leczenie odwykowe.

Miasto Zduńska Wola wykonuje zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej prowadząc m. in. profilaktyczną działalność informacyjną, edukacyjną i wychowawczą współpracując z Komendą Powiatową Policji w Zduńskiej Woli i Strażą Miejską w Zduńskiej Woli.

W 2019 r. kontynuowana była współpraca z Komendą Powiatową Policji w Zduńskiej Woli w zakresie:

- przekazania liczników trzeźwości wg projektu Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, służących do pomiaru szacunkowego stężenia alkoholu we krwi po spożyciu alkoholu, celem rozpowszechnienia wśród pełnoletnich mieszkańców miasta,
- przekazania opasek odblaskowych, breloków odblaskowych, kamizelek odblaskowych (dla pieszych i rowerzystów), celem rozpowszechnienia,

- przekazanie materiałów edukacyjnych (ulotek, broszur) w ramach kampanii ogólnopolskiej „Przeciw pijanym kierowcom”, celem rozpowszechnienia.

Ze środków Programu Miasto zakupiło opaski odblaskowe, breloki odblaskowe, kamizelki odblaskowe (dla pieszych i rowerzystów), które przekazano Straży Miejskiej celem rozpowszechnienia podczas prowadzonych prelekcji, patroli.

Zadanie nr 7

„Podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach i zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego.”

W roku 2019 Miasto Zduńska Wola podejmowało działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach i zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez:

- 1) prowadzenie przez funkcjonariuszy ruchu drogowego Komendy Powiatowej Policji w Zduńskiej Woli w szkołach i przedszkolach zajęć profilaktycznych z zakresu bezpieczeństwa komunikacyjnego i właściwych zachowań oraz postaw wobec osób i zdarzeń spowodowanych przez nietrzeźwych uczestników ruchu drogowego;
- 2) udział w ogólnopolskiej kampanii „Przeciw pijanym kierowcom”;
- 3) wzmocnienie bezpieczeństwa pieszych na drogach poprzez rozpowszechnianie opasek odblaskowych, breloków odblaskowych, kamizelek odblaskowych (dla pieszych i rowerzystów);
- 4) rozpowszechnianie wśród pełnoletnich mieszkańców miasta liczników trzeźwości służących do pomiaru szacunkowego stężenia alkoholu we krwi po spożyciu alkoholu, celem zaniechania kierowania pojazdem w stanie po spożyciu alkoholu.

III. OGRANICZENIE DOSTĘPNOŚCI ALKOHOLU

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi gmina wykonuje m. in. poprzez ograniczenie dostępności alkoholu. Zadanie to polega na realizacji określonych w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi:

- zasad wydawania, cofania i wygaszania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- kontroli przestrzegania warunków prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży.

W ramach procedury wydawania zezwoleń przeprowadzana jest wizja lokalna w terenie, która ma na celu sprawdzenie czy wskazany przez wnioskodawcę we wniosku o wydanie zezwolenia punkt sprzedaży spełnia warunki lokalizacji zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz uchwałą nr LVIII/640/18 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie ustalenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie miasta Zduńska Wola. W okresie sprawozdawczym Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziła łącznie 29 wizji lokalnych punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz zaopiniowała ogółem 29 wniosków przedsiębiorców o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałą Rady Miasta Zduńska Wola, z tego:

- 16 punktów sprzedaży alkoholu stanowiły sklepy,
- 13 punktów sprzedaży stanowiły punkty gastronomiczne.

W 2019 r. organ wydał ogółem 84 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym:

- 1) 42 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych poza miejscem sprzedaży - wg zawartości alkoholu:
  - do 4,5% (oraz piwa) – 14,
  - od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) – 14,
  - powyżej 18% - 14;
- 2) 31 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w miejscu sprzedaży - wg zawartości alkoholu:
  - do 4,5% (oraz piwa) – 15,
  - od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) – 7,
  - powyżej 18% - 9;
- 3) 1 zezwolenie wydane przedsiębiorcy, którego działalność polega na organizacji przyjęć;
- 4) 10 jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

W 2019 r. zezwolenia otrzymało 29 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, z tego:

- 1) 16 punktów stanowiły sklepy;
- 2) 13 punktów stanowiły punkty gastronomiczne.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. sprzedaż napojów alkoholowych:

- 1) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży prowadziło 96 punktów (sklepy);
- 2) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży prowadziło 29 punktów (lokale gastronomiczne);
- 3) w związku z organizacją przyjęć prowadził 1 przedsiębiorca.

W 2019 r. *Zespół ds. kontroli* Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadził 23 kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w obecności strażników Straży Miejskiej.

IV. ZASADY FUNKCJONOWANIA MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Kluczową rolę w rozwiązywaniu problemów alkoholowych na szczeblu lokalnym ustawodawca powierzył gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, która zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi powoływana jest przez prezydenta miasta. Do zadań gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych należy w szczególności inicjonowanie działań w zakresie określonym w art. 4¹ ust. 1 ww. ustawy oraz podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 r. określa następujące zasady finansowania pracy członków Komisji:

- 1) członkowi Komisji za udział w posiedzeniu Komisji i jej zespołów przysługuje wynagrodzenie w formie miesięcznego ryczału brutto, bez względu na liczbę posiedzeń w miesiącu, w wysokości:
  - a) dla przewodniczącego 180 zł,
  - b) dla członka 140 zł;

- 2) nieobecność członka na posiedzeniu powoduje potrącenie wynagrodzenia w wysokości proporcjonalnej do liczby posiedzeń w danym miesiącu.

V. PODSUMOWANIE

Przy realizacji zadań wynikających z Programu należy podejmować działania ukierunkowane na:

- 1) realizację w szkołach, przedszkolach programów rekomendowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Ośrodek Rozwoju Edukacji o udowodnionej skuteczności działań;
- 2) organizowanie w szkołach warsztatów podejmujących problematykę cyberprzemocy, przemocy, uzależnienia od telefonu, komputera, internetu;
- 3) podejmowanie działań na rzecz promowania zdrowego odżywiania i aktywności fizycznej;
- 4) wspieranie pozalekcyjnych zajęć sportowych, imprez sportowych i rekreacyjnych;
- 5) organizowanie różnych form wypoczynku z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży, pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych;
- 6) finansowanie działalności świetlic środowiskowych z programem opiekuńczo-wychowawczym, finansowanie dożywiania dzieci biorących udział w zajęciach świetlicy;
- 7) zapewnienie dostępności pomocy psychologicznej, terapeutycznej, psychospołecznej i prawnej dla osób dotkniętych uzależnieniem od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, doświadczających przemocy, zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami;
- 8) organizację szkoleń podnoszących kwalifikacje lub nadających uprawnienia dla osób zajmujących się edukacją i wychowaniem dzieci i młodzieży, rozwiązywaniem problemów z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i przemocy;
- 9) współpracę i wspieranie, w szczególności w formie finansowej, działalności instytucji, organizacji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałaniu przemocy;
- 10) kontrolę punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń, zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 11) podejmowanie działań służących zwiększeniu bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów w ruchu publicznym;
- 12) podejmowanie, wspieranie działań w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców, współpracę w tym zakresie policją;
- 13) edukację publiczną wśród mieszkańców Miasta na temat szkodliwości nadużywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych, oraz udział w akcjach i kampaniach, w tym również w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Z up. PREZYDENTA MIASTA

Katarzyna Chwiakowska
DYREKTOR
BIURA EDUKACJI, SPORTU
I SPRAW SPOŁECZNYCH

Z up. PREZYDENTA MIASTA

Anetorm
Aneta Antosiak
KIEROWNIK
DZIAŁU ZDROWIA I POLITYKI SPOŁECZNEJ

